

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут мистецтв
Кафедра академічного та естрадного вокалу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та навчальної роботи

О.Б. Жильцов
« 05 » 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВОКАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ

Спеціальності 025 «Музичне мистецтво» (Сольний спів)
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Освітньо-професійної програми
підготовки бакалавра музичного мистецтва
025.00.02 Сольний спів

Київ – 2018

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	денна		заочна	
«Вокальний ансамбль»				
Вид дисципліни	<i>Нормативна</i>			
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>Українська</i>			
Загальний обсяг кредитів / годин	<i>4 / 120</i>			
Курс	<i>III</i>		<i>III</i>	
Семестр	<i>5</i>	<i>6</i>	-	-
Кількість змістових модулів за розподілом:	<i>1</i>	<i>1</i>	-	-
Обсяг кредитів	<i>2</i>	<i>2</i>	-	-
Обсяг годин, у тому числі:	<i>60</i>	<i>60</i>	-	-
Аудиторні	<i>38</i>	<i>32</i>	-	-
Модульний контроль	<i>4</i>	<i>4</i>	-	-
Семестровий контроль	-	-	-	-
Самостійна робота	<i>18</i>	<i>24</i>	-	-
Форма семестрового контролю		<i>залік</i>	-	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: розширення музичного світогляду студентів шляхом практичного ознайомлення з напрямками та жанрами академічної та естрадної музики; комплексний розвиток мелодичного, гармонічного, тембрального слуху, почуття ритму, внутрішньо-слухових уявлень; розвиток образного мислення, художнього смаку; читання вокальних партій; набуття основних фахових навичок ансамблевого співу, колективного музикування, необхідних для майбутньої мистецької діяльності.

Завдання навчальної дисципліни:

- засвоєння базових знань предметної області професії, а саме:
 - формування теоретичних знань про виконавську майстерність, ознайомлення з основними напрямками та стилями вокально-ансамблевого (хорового) мистецтва, з'ясування його значущості в системі мистецької освіти;
 - всебічний розвиток творчих здібностей та розкриття творчого потенціалу студентів;
 - засвоєння різноманітного вокально-ансамблевого (хорового) репертуару;
 - оволодіння аналітичними знаннями й уміннями у вивченні музичних творів;
 - оволодіння єдиною манерою звукоутворення;
 - опанування системою вокально-ладових вправ, як основи підвищення рівня компетентного й технічного розвитку майбутнього артиста вокального ансамблю;
 - практичне засвоєння методики роботи над музичними творами;
 - оволодіння цілісними уявленнями про самостійне опанування музичного матеріалу.
 - розвиток здатності генерувати нові ідеї (креативність);
 - формування здатності до самоорганізації та саморозвитку; спрямованості на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію;
 - виховання здатності діяти з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю, бути критичним та самокритичним, толерантним, уміти конструктивно взаємодіяти з іншими людьми та працювати в команді, колективі (класі).
- Підвищення рівня володіння знаннями про теорію вокального

виконавства сприяє інтенсифікації освоєння дисциплін, в яких в тій чи іншій формі присутні вокальне виконання (клас сольного співу, вокальний ансамбль, концертмейстерський клас, хоровий клас, музично-теоретичні та музично-історичні дисципліни).

Вивчення курсу «Вокальний ансамбль» сприяє професійному становленню студента, спрямоване на розвиток та вдосконалення вокально-технічних навичок, координування слуху, голосу, розвитку співочого дихання, гнучкості голосу, навичок ансамблевого співу, артистичності, емоційності виконання, які є «стержнем» кваліфікації «Сольний спів».

Робоча навчальна програма з дисципліни «Вокальний ансамбль» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою академічного та естрадного вокалу на основі освітньо-професійної програми напряму підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво» професійного спрямування «Сольний спів».

Методи роботи курсу «Вокальний ансамбль» обираються відповідно до учбової теми і залежать від індивідуальних цілей кожного студента.

Форми роботи – практичні заняття з викладачем і концертмейстером, самостійна робота студентів, консультації викладача.

Засоби навчання – нотний матеріал, аудіо-, відеоматеріали, підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації і вказівки.

Формою контролю знань та вмінь студентів з курсу «Вокальний ансамбль» є модульна контрольна робота та проведення семестрового контролю – залік (6 семестр)

Протягом проходження даного курсу у студентів мають бути сформовані наступні **програмні компетентності**: загальні, фахові (спеціальні) та предметні (вузько-профільні).

Загальні

Інформаційна:

- здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань.

Методологічна:

- здатність визначити малодосліджені аспекти у професійній галузі, які є актуальними для розвитку вокального та сценічного мистецтва;
- розуміння методології вокального та вокально-сценічного мистецтва.

Самоосвітня:

- розуміти сутність і соціальну значущість своєї майбутньої професії, виявляти до неї стійкий інтерес.

- здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку.

Фахові (спеціальні):

- володіння вокально-ансамблевими навиками співу, емоційним звуковідтворенням та артистичністю;
- передавати образно-емоційну виразність при виконанні твору;
- застосовувати знання та вміння в процесі вирішення професійно-виконавських завдань.

Предметні (вузько-профільні):

- знання основних напрямів та стилів вокально-ансамблевого (хорового) мистецтва;
- володіння засобами виконавської виразності під час колективного музикування;
- вокально-технічними навиками співу, емоційним звуковідтворенням, артистичністю;
- володіння прийомами співацького дихання;
- опанування засобами виконавської виразності;
- володіння різноманітними вокальними штрихами (*legato, non legato, staccato*) під час співу;
- здатність до виразного виконання хорових творів під час концертів, оглядів;
- здатність до творчого самовираження під час оглядів і концертних виступів;
- володіти прийомами психічної саморегуляції.

3. Результати навчання за дисципліною

У процесі навчання студенти повинні оволодіти такими знаннями:

- будову голосового апарату;
- основи співацького дихання;
- основні принципи звуковидобування;
- значення і практичне застосування резонаторів в процесі звукоутворення;
- типи співочих голосів, їх діапазони;
- вокальні партії творів репертуару ансамблю;
- умови комплектування співаків ансамблю за кількісним і якісним складом;
- термінологію, що визначає темпи, динаміку, характер звуковедення.

У процесі навчання студенти повинні оволодіти такими вміннями:

- використовувати прийоми співацького дихання;
- використовувати резонатори;

- співати в ансамблі, адже ансамблевий спів передбачає вироблення єдиної співацької манери, темброве злиття голосів, рівне звучання голосу в усіх регістрах, динамічну рівновагу вокальних партій ансамблю;
- співати твори *a cappella*, що сприяє вихованню навичок чистого інтонування, гармонічного слуху;
- інтонаційно-точно і виразно інтонувати вокальні партії творів репертуару ансамблю;
- читати нотні партії з листа, що виховує зорове сприйняття і сприйняття внутрішнім слухом нотного матеріалу;
- виконувати вокальні штрихи *legato, non legato, staccato*;
- визначати проблемні моменти відносно строю, ансамблю, дикції, динамічної рівноваги голосів.

Програмні результати навчання:

- володіння емоційним виконанням, виразною мімікою, артистичністю;
- володіння єдиною манерою звукоутворення під час співу;
- володіння навиками ансамблевого музикування;
- читання партитури з листа;
- знання репертуару з курсу;
- знання особливостей концертно-виконавської діяльності.

Програмні вимоги

Програма «Вокальний ансамбль» спрямована на професійне становлення учасника вокального ансамблю, передбачаючи: вдосконалення у студентів набутих умінь і навичок ансамблевого співу, вивчення складних за гармонічним і поліфонічним викладом хорових творів, розвиток мелодичного, гармонічного, тембрального слуху, органічного поєднання індивідуальної вокальної техніки з майстерністю ансамблевого виконання, розвиток ритму, внутрішньо-слухових уявлень, художнього смаку, артистичності, емоційності, естетичного сприйняття творів різних напрямів та стилів, виконавського аналізу колективного музикування

Підготовка виконавського аналізу допоможе студентові оволодіти професійними навичками, які знадобляться і під час складання Державного екзамену з методики роботи з вокальним ансамблем, і в подальшій професійній діяльності.

Під час виховання навичок доцільно:

- формувати стійкий інтерес до вокального виконавства і до процесу навчання;
- виховувати музично-образне мислення, що пов'язане із засвоєнням багатьох елементів вокальної техніки в сукупності музично-образного ладу творів, визначених учбовою програмою;
- застосовувати вокальні вправи, спрямовані на розвиток вокально-хорової техніки;
- виявляти та розпізнавати засоби музичної виразності, а також застосовувати їх в практичній виконавській діяльності;
- розвивати художній смак та усвідомлене сприйняття музики в процесі вивчення творів.

Підбір хорових творів здійснюється керівником колективу згідно учбового плану, тематичних концертів, оглядів, конкурсів і фестивалів. Керівник хору визначає кількість вивчення хорових творів та їх складність залежно від здібностей і вокальних можливостей співаків.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт						
		Аудиторна:					модульний контроль	самостійна
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	семестровий		
Модуль І. Змістовий модуль 1 (ІІІ курс, V семестр) Професійне становлення учасника вокального ансамблю								
Тема 1. Ритмічний ансамбль. Виховання ритмічних навичок.	20			12				6
Тема 2. Вокально-темброва злагодженість голосів та їх динамічна рівновага.	20			13				6
Тема 3. Виховання ансамблю поліфонічної фактури.	20			13				6
Модульний контроль							4	
Семестровий контроль								
Разом	60			38			4	18
Підготовка та проходження контрольних заходів		-						
Змістовий модуль 2 (ІІІ курс, VI семестр) Формування виконавської майстерності ансамблевого співу в процесі колективного музикування								
Тема 3. Робота над творами гармонічної та поліфонічної фактури.	20			10				8
Тема 4. Робота над комплексним розвитком навичок ансамблевого виконавства засобами музичної виразності.	20			11				8
Тема 5. Робота над творами класичного та сучасного репертуару.	20			11				8
Модульний контроль							4	
Семестровий контроль								
Разом	60			32			4	24
Підготовка та проходження контрольних заходів		залік						
Усього	120			70			8	42

Підтеми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль I. Змістовий модуль 1 (III курс, V семестр) Професійне становлення учасника вокального ансамблю		
1.	Ритмічний ансамбль. Виховання ритмічних навичок.	12
2.	Вокально-темброва злагодженість голосів та їх динамічна рівновага.	13
3.	Виховання ансамблю поліфонічної фактури.	1
Разом за змістовим модулем 1		28
Змістовий модуль 2 (III курс, VI семестр) Формування виконавської майстерності ансамблевого співу в процесі колективного музикування.		
1.	Робота над творами гармонічної та поліфонічної фактури.	10
2.	Робота над комплексним розвитком навичок ансамблевого виконавства засобами музичної виразності.	11
3.	Робота над творами класичного та сучасного репертуару.	11
Разом за змістовим модулем 2		32
Усього		70

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль I

Змістовий модуль 1 (III курс, V семестр) Професійне становлення учасника вокального ансамблю

Тема 1. Ритмічний ансамбль. Виховання ритмічних навичок.

Ритмічна пульсація співу: виховання відчуття дрібних тривалостей (восьмих, шістнадцятих). Свідоме відтворення голосом руху восьмих у порівнянні з чвертями, шістнадцятими – з восьмими. Спів секвенцій унісонних, двоголосних, триголосних у помірному темпі з поступовими його змінами, зі зміною ритмічного малюнку: спів вісімками, шістнадцятими, з використанням пунктирного ритму. Поєднання ритмічних навичок з характером звуковедення, динамічною виразністю виконання. Підкреслення слабких долей у синкопованих ритмах. Чергування співу вісімок і тріолей.

Навчально-творчі завдання:

1. Запропонування вокальних вправ зі зміною ритмічного малюнка за заданою мелодичною побудовою (за вибором студента).
2. Запропонування і спів ритмічно-інтонаційної побудови з різними темповими відхиленнями.
3. Виконання запропонованого твору та визначення особливостей прояву метро-ритмічного ансамблю.

Тема 2. Вокально-темброва злагодженість голосів та їх динамічна рівновага.

Формування тембру голосу на основі повноцінного функціонування голосового апарату. Виховання невимушеного, вільного звукоутворення. Виявлення загальних тембрових і звуковисотних якостей голосів (першого і другого сопрано, альтів, чоловічих голосів). Динамічна рівновага у відтворенні нюансів *p*, *mf*, *f*. Співставлення контрастних динамічних відтінків. Фразеологічні акценти. Виховання навичок ансамблю у виконанні *sf* і *sp*.

Навчально-творчі завдання

1. Аналіз твору, що виконується, відносно строю, ансамблю, дикції, динамічної рівноваги голосів.
2. Читання партії з листа, визначення типу дихання, вокальних штрихів, відтворення динамічних вказівок.
3. Виявлення взаємозв'язку тембру з динамікою, регістром, теситурою, інтонуванням, артикуляцією.
4. Визначення методів формування тембру, способу тембрового вирівнювання голосів.

Тема 3. Виховання ансамблю поліфонічної фактури.

Підкреслення, виокремлення окремих голосів, їх співставлення. Виховання самостійності вокальних партій у поліфонічних фрагментах, їх динамічна рівновага. Інтонаційний та ритмічний ансамблі у поліфонічних творах. Підголоскова та імітаційна поліфонія: протяжний рух підголосків, самостійне ведення кожної партії, канон. Виокремлення в різних голосах імітації теми з одночасним динамічним пом'якшенням в іншому голосі.

Навчально-творчі завдання:

1. Аналіз запропонованого твору з визначенням фактури.
2. Визначення типу поліфонії (підголоскова чи імітаційна).
3. Визначення проблем ансамблю у творах поліфонічної фактури.

Модуль II

Змістовий модуль 2 (III курс, VI семестр) Формування виконавської майстерності ансамблевого співу в процесі колективного музикування

Тема 4. Робота над творами гармонічної та поліфонічної фактури.

Поглиблення роботи з удосконалення вокально-інтонаційних прийомів звучання. Звуковедення. Відчуття резонаторів та свідоме володіння ними. Робота над ланцюговим диханням.

Навчально-творчі завдання:

1. Проведення аналізу запропонованого твору:
 - короткі відомості про авторів;
 - визначення типу і виду ансамблю;
 - діапазон і теситура вокальних партій;
 - визначення інтонаційних, теситурних, ритмічних, дикційних труднощів.

Тема 5. Робота над комплексним розвитком навичок ансамблевого виконавства засобами музичної виразності.

Аналіз жанру, стилю та художнього змісту твору. Визначення способів звуковедення та співвідношень темпу, динаміки, тембрових барв. Фразування як логічний динамічний розвиток мучної фрази. Цезура як засіб виразності. Художнє трактування твору і вокальна культура. Розкриття художнього образу.

Навчально-творчі завдання:

1. Спів з листа вокальної партії запропонованого твору, визначення інтонаційних, теситурних, дикційних труднощів.
2. Відтворення вголос запропонованої вокальної партії, вивченої напам'ять за допомогою внутрішнього слуху, визначення дикційних труднощів.
3. Визначення фактури прослуханого вокально-ансамблевого твору (з партитурою):
 - гомофонно-гармонічна;
 - поліфонічна (народно-підголоскова, імітаційна, контрастна);
 - мішана (використання декількох різних типів фактури).

Тема 6. Робота над творами класичного та сучасного репертуару.

Усвідомлення виконавцем закономірностей різних модифікацій темпу, динаміки, штрихів, характеру фразування як необхідної умови переконливої інтерпретації. Реалізація цих елементів в рамках стилю та художнього напрямку певної епохи (класичний, романтичний, сучасна музика, естрада, джаз) та композиторського стилю. Завдання цієї теми зумовлене жанровим розмаїттям творів, яскравістю

образів і діапазоном емоційного спектру, які надають широких можливостей для розвитку художньо-образного мислення студентів.

Навчально-творчі завдання:

1. Надання загальної характеристики запропонованого вокально-ансамблевого твору.
2. Надання коротких відомостей про автора музики та літературного тексту.
3. Визначення художньо-образного змісту твору.
4. Визначення стилістичних особливостей твору.
5. Надання виконавського аналізу запропонованого твору (вокальних партій):
 - ладо гармонічні, метро-ритмічні, фактурні особливості твору;
 - темп (зміни темпу);
 - динаміка (рухома, нерухома);
 - фразування (місцеві та загальні кульмінації, пов'язані з літературним текстом);
 - звукоутворення, атака звуку, характер ансамблевого співочого дихання.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль I	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	-	-	-
Відвідування семінарських занять	-	-	-
Відвідування практичних (лабораторних) занять	1	70	70
Робота на семінарському занятті	-	-	-
Робота на практичному (лабораторному) занятті	10	70	700
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-	-	-
Виконання завдань до самостійної роботи	5	6	30
Виконання модульної роботи	25	2	50
Виконання ІНДЗ	-	-	-

Разом	-	850
Максимальна кількість балів: 850 (458 – за змістовий модуль 1; 392 – за змістовий модуль 2)		
Розрахунок коефіцієнта: $392:100 = 3,92$ – за змістовий модуль 2 (залік)		

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Зміст завдання	Кількість годин	Кількість балів
Модуль I. Змістовий модуль 1 (III курс, V семестр)			
Професійне становлення учасника вокального ансамблю			
1.	Підбір та вивчення вокально-технічних вправ для розспівування. М'яке і тверде піднебіння	6	5
2.	Вокалізація вправ на різні голосні у поєднанні з приголосними.	6	5
3.	Сольфеджування будь-якої вокально-ансамблевої партії. Визначення інтонаційних труднощів вокально-ансамблевої партії. Визначення фразування, цезури вокально-ансамблевої партії	6	5
Разом за змістовим модулем 1		18	15
Змістовий модуль 2 (III курс, VI семестр)			
Формування виконавської майстерності ансамблевого співу в процесі колективного музикування.			
1.	Вивчення вправ для удосконалення прийомів інтонування мажорного і мінорного ладів	8	5
2.	Вивчення вправ для виявлення чистоти інтонування ввідних та альтерованих ступенів (пов'язаних зі зміною тональності) мажорного і мінорного ладів	8	5
3.	Визначення інтонаційних, теситурних, ритмічних, дикційних труднощів у партіях вокально-ансамблевих творів.	8	5
Разом за змістовим модулем 2		24	15
Усього		42	30

Перевірка виконання студентами самостійної роботи, а також її оцінювання здійснюватиметься в процесі аудиторної роботи. Кількість балів залежатиме від дотримання таких вимог:

- своєчасності виконання самостійної роботи;
- повноти та якості її виконання;
- активності, ініціативності та творчого підходу в здобутті знань та практичних умінь.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться у формі прослуховування музичного матеріалу, опанованого студентами впродовж кожного із семестрів. Максимальна кількість балів – 25.

Критерії оцінювання	Бали
За бездоганний виконавський аналіз без суттєвих помилок.	21-25 балів
За наявність у виконавському аналізі певних помилок, пов'язаних з чи то з невірним визначенням форми твору або тональності, чи за не вказані важливі деталі гармонічної фактури твору.	11-20 балів
За наявність помилок у кожному з вище вказаних пунктів виконавського аналізу.	0-10 балів
Максимальна кількість балів: 25	

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Навчальним планом не передбачено.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

Не передбачено у зв'язку зі специфікою даної навчальної дисципліни.

6.6 Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

	Оцінка балах	Критерій оцінювання навчальних досягнень студентів
A	90 - 100	Відмінно – відмінний рівень знань в межах обов'язковог о матеріалу, з можливими незначними помилками. Глибоке і повне опанування змісту навчального матеріалу, в якому студент легко орієнтується, володіє понятійним апаратом, Здатний пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, висловлювати і обґрунтовувати свої судження.
B	82 - 89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих помилок. За повне засвоєння навчального матеріалу, володіння понятійним апаратом, орієнтування у вивченому матеріалі, свідоме використання знань для вирішення практичних завдань, грамотний виклад відповіді, але у змісті і формі відповіді мали місце окремі неточності (похибки).
C	75 -81	Добре – в цілому добрий рівень знань з незначною кількістю помилок. Засвоєний навчальний матеріал, володіння понятійним апаратом, орієнтування у вивченому матеріалі, свідоме використання знань для вирішення практичних завдань, грамотний виклад відповіді, але у змісті і формі відповіді мали місце суттєві помилки.
D	67 - 74	Задовільно – посередній рівень знань із значною кількістю недоліків. Зазнання і розуміння основних положень навчального матеріалу, при цьом у студент допускає неточності у визначенні понять та при використанні знань для вирішення практичних завдань, не вміє доказово обґрунтовувати свої судження.
E	60 - 66	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань. Не повне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії.
FX	35 - 59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання. Студент має розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань.
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань, що вимагає повторного вивчення дисципліни.

7. Методи навчання

На заняттях з вокального ансамблю застосовуються такі методи навчання:

- **метод розв'язання** різних за ступенями складності навчальних завдань (дозволяє формувати у студентів систему практичних умінь і навичок, активізує їх діяльність);
- **метод ілюстрування** (застосування викладачем елементів показу правильного звукоутворення та звуковедення);
- **метод звукового регулювання** (дозволяє студентам за допомогою викладача регулювати звуковий баланс, а також знаходити оптимальний режим роботи голосового апарату в процесі співу з музичним супроводом);
- **метод педагогічного аналізу** (формує педагогічне мислення студентів у конкретних педагогічних та виконавських ситуаціях засобом аналізу власних дій, розвиває аналітичний, вокальний слух);
- **метод ескізної роботи над твором** (дозволяє студентові розширити кругозір та поповнити навчальний репертуар з метою його застосування у подальшій педагогічній та музично-виконавській діяльності);
- **стильовий метод** націлений на поступове формування у студентів усвідомленого стильового сприйняття вокального твору: розуміння стилю, методів виконання, вокальних характеристик творів.
- **творчий метод**, який визначає якісно-результативний показник його практичного втілення, проявляючись у всіх формах художньої діяльності вокалістів – сольному співі, ансамблевої імпровізації, музично-сценічної театралізації. У студентів проявляється неповторність і оригінальність, ініціативність, індивідуальні здібності, особливості мислення та фантазії.
- **системний метод** спрямований на досягнення високого рівня освоєння програми, що сприяє цілісності і єдності всіх складових компонентів програми: її тематика, теорія і засоби музичної виразності, вокальний матеріал, концертна діяльність. Системний підхід дозволяє координувати співвідношення змісту програми з рівнями засвоєння вокальної програми;
- **метод імпровізації і сценічного руху** дозволяє виробити навик публічного виступу, що вимагає розкутості перед глядачами і слухачами (на сцені). Застосування методу слугує передумовою вмілого знаходження на сцені, сценічної імпровізації, руху під музику і ритмічну відповідність виконуваного репертуару.

8. Система поточного і підсумкового контролю знань

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, в якій зазначено види й терміни контролю.

Поточні перевірки знання студентами музичного тексту творів хорового репертуару, оцінка за виконання своєї партії окремо та в ансамблі, вміння аналізувати та інтонаційно відтворювати вивчений матеріал; перевірка якості виконання твору з урахуванням всіх елементів хорової звучності.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **методи усного контролю:** прослуховування, модульний контроль, залік.
- **методи самоконтролю:** уміння самостійно розучувати твори програмного репертуару, проводити їх вокальний самоаналіз.

9. Навчально-методична карта дисципліни

Назва змістового модуля	Змістовий модуль 1.			Змістовий модуль 2.		
Кількість балів за модуль	458			392		
теми	1	2	3	4	5	6
години	12	13	13	10	11	11
Теми змістових модулів (лабораторні заняття) – 850 б	Ритмічний ансамбль. Виховання ритмічних навичок $(10+1)*12=132$ б.	Вокально-темброва 18ласичного 18зла голосів та їх динамічна рівновага. $(10+1)*13=143$ б.	Виховання ансамблю поліфонічної фактури $(10+1)*13=143$ б.	Робота над творами 18ласичного та поліфонічної фактури. $(10+1)*10=110$ б.	Робота над 18ласичного розвитком навичок ансамблевого виконавства засобами музичної виразності $(10+1)*11=121$ б.	Робота творами 18ласичного та сучасного репертуару $(10+1)*11=121$ б.
Самостійна робота – 30 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.
Види поточного контролю- 50 б.	Модульна контрольна робота (прослуховування) – 25 б.			Модульна контрольна робота (прослуховування) – 25 б.		
Підсумковий контроль				залік		
Усього	458			392		

10. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма.
2. Збірки творів для вокальних ансамблів.
3. Навчально-методична література.
4. CD – програвач, фортепіано.

11. Рекомендований репертуар:

1. Укр.нар.пісня «Щедрик» в обробці Р. Толмачова.
2. Укр. нар. пісня «Ой чий то кінь стоїть» в обробці О. Токар.
3. М.Лисенко «Вічний революціонер».
4. О. Германов «Ночь».
5. Укр. нар. пісня «Ой на Івана, та й на Купала».
6. «Пречистая Діва» в обробці Т. Мудрака.
7. Укр. нар. пісня «Степом, степом...» в обробці О. Токар.
8. Г. Лисак «А мій батько орандар».
9. Укр. нар. пісня «О, милий мій, молю тебе...» в обробці О. Токар.
10. Укр. нар. пісня «Порізала пальчик» О. Бондаренка.
- 11.«Carol of the bells» в обробці Pentatonix.
12. О. Яковчук «Бурхлива річка».
- 13.М. Лисенко «Орися ж ти, моя ниво».
14. «Не пора» Д. Січинський.
15. «Run to you» обробці Pentatonix.
16. «АНА» в обробці Pentatonix.
17. М. Леонтович «Щедрик».

12. Рекомендована література

Основна (базова):

1. Богданова Т. Основы хороведения : учеб. пособие / Т. Богданова. – Минск : БГПУ, 2009. – 132 с. [Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://kkart.ru/images/bog.pdf>.

2. Малишава В. Работа с вокальным ансамблем и творческим коллективом : учебное пособие / В. Малишава. – Архангельск, 2012. – 27 с. [Электронный ресурс] : Режим доступа : <http://romts.kultura-grv.ru/profiles/romts/upload/files/>.

3. Микиша М. Практичні основи вокального мистецтва / М. Микиша. – К., 1971. – 97 с. [Электронный ресурс] : Режим доступа : <http://www.libex.ru/detail/book636808.html>.

Додаткова:

1. Коломоєць О. Хорознавство: навч. посібник / О. Коломоєць. – Київ : Либідь, 2001. – 168 с. Режим доступа : Бібліотека Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка (37 збірника).

2. Нотний архів Бориса Тараканова. [Электронный ресурс] : Режим доступа : <http://notes.tarakanov.net/>.

3. Пигров К. Руководство хором / К. Пигров. – М. : Музыка, 1964. – 220 с. [Электронный ресурс] : Режим доступа : <http://www.choirbgam.by/wp-content/uploads/2011/03/>.

4. Чесноков П. Хор и управление им / П. Чесноков. – М., 1961. – 3-е изд. – 241 с. [Электронный ресурс] : Режим доступа : <http://d.theupload.info/down/6q9i6427zx3ls5cnlt79lebhy1jl9kuw/>.

13. Додаткові ресурси

1. Антонюк В. Г. Вокальна педагогіка (сольний спів) : Підручник / В. Г. Антонюк. – К.: ЗАТ «Віпол», 2007. – 174 с. – Режим доступа: <http://194.44.152.155/elib/local/sk722654.pdf>

2. Зарицька А. А. Емоційність як основа професійної компетентності майбутнього співака-вокаліста / А. А. Зарицька, А. О. Зарицький // Збірник наукових праць. – Випуск LXXIV. – Том 3. – 2016. – С. 30-33. – Режим доступа: http://www.ps.stateuniversity.ks.ua/file/issue_74/part_3/8.pdf

3. Козаченко А. Особливості виконання романсу М. Глінки «Я помню чудное мгновенье» в інтерпретаційних версіях Сергія Лемешева та Сергія Бортника / Аліна Козаченко // Сучасність. – С. 90-94. – Режим доступа: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/27662/12->

Kozachenko.pdf?sequence=1

4. Морозов В. Искусство резонансного пения. Основы резонансной теории и техники / В. Морозов // ИП РАН, МГК им. П. И. Чайковского, Центр «Искусство и наука». – М., 2002. – 496 с, илл. – Режим доступа: <https://studfiles.net/preview/5638738/>

5. Соловйов В. А. Специфіка музичної інтерпретації: технологічний підхід / В. А. Соловйов // Молодий вчений. – № 4.2 (44.2). – Квітень, 2017 р. – С. 83-88. –

Режим доступу:

<http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/4.2/18.pdf>http://free.easyvoice5.ru/?utm_medium=cpc&utm_source=yandex-rsya&utm_campaign=rsya-povedenie&utm_content=notes.tarakanov.net